

Kind en kunst

4

Het lijkt geen twijfel: kinderen zijn ook de nieuwe doelgroep voor de kunstinstellingen geworden. Er is nauwelijks een museum te vinden zonder speciaal kindertraject of kinderworkshop, waar uitbundig met verf, klei en lijm geëxperimenteerd kan worden. Elk festival heeft zijn eigen 'kids'-afdeling – het Rotterdams filmfestival heeft een **Kids Only**-dag en ook Poetry International presenteert een **Poetry for kids**-programma. Dans- en theatergezelschappen richten zich steeds vaker op een jong publiek, en zowel het Concertgebouw in Amsterdam als Vredenburg in Utrecht programmeren met veel succes een serie kinderconcerten. De Ijsbreker in Amsterdam bouwde zelfs een heuse Klankspeeltuin, waar kinderen op ingenieuze apparaten herrie naar believen kunnen maken. Het in 1984 opgerichte Jeugdtheaterfestival is inmiddels uitgegroeid tot het interdisciplinaire en experimentele kunstenfestival Tweekakt, dat niet alleen theatervoorstellingen, maar ook muziek, film en beeldende kunst voor kinderen brengt. Sinds de invoering van het project Cultuur en School is het schoolvak culturele en kunstzinnige vorming (CKV) een feit en ook blijft het elk jaar opnieuw Zilveren en Gouden Griffels voor de meest literair verantwoorde kinderboeken regenen...

'Nooit eerder was de kunstwereld zo toegankelijk voor de jeugd en waren de verwachtingen van de heilzame werking van de kunsten zo hooggespannen', schrijft Anita Twaalfhoven in haar inleidende essay bij dit themanummer over Kind en kunst. Kunst zou de fantasie en nieuwsgierigheid van kinderen prikkelen, hun betrokkenheid bij de wereld stimuleren, alsook 'tegenwicht bieden voor de verzakelijking en commercialisering van de samenleving', zoals het Ministerie van OCenW het in een Uitgangspuntenbrief formuleert. In **Boekman** 56 wordt niet alleen in kaart gebracht wat er in Nederland zoal op Kind en kunstgebied gebeurt, en wat de achterliggende – sociale, educatieve en economische – motieven van de kunstinstellingen zijn, maar worden er ook enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de spectaculaire opmars van de kinderen in de kunsten. Schieten sommige instellingen in hun verlangen zo veel mogelijk kinderen te bereiken niet door in het te veel opleuken en toegankelijk maken van kunst, zodat het jonge publiek uiteindelijk toch weer gemakkelijk amusement voorgeschoteld krijgt, vraagt Helma van Lierop zich af. Of gaan jeugdtheaters en filmfestivals soms gebukt onder de last van educatieve

pakketten, zo onderzoeken Dana Linssen en Jowi Schmitz in hun bijdragen aan dit nummer. En hoe zit het nu precies met de algemeen veronderstelde heilzame werking van kunst? De laatste **Rapportage Jeugd** van het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft hier onlangs een ontluisterend antwoord op gegeven.

Uit onderzoek van het SCP blijkt dat bezoek aan musea, kunstfestivals en theaters, het lezen van Griffelboeken of deelname aan kunstwerkplaatsen nauwelijks een positieve invloed heeft op de sociale, emotionele of cognitieve ontwikkeling van kinderen. Ze gaan er niet beter van leren. Ze worden er niet socialer van. Ze lijken er zelfs iets meer emotionele problemen van te krijgen. Dat is geen leuke boodschap voor de educatieve diensten van kunstinstellingen, die de afgelopen jaren zo sterk zijn uitgebreid. De vraag is echter of het belang van kunst voor kinderen wel moet worden afgemeten aan het eventuele effect ervan op de sociale of cognitieve ontwikkeling. Diverse auteurs, zoals Joke van Leeuwen, Aad Nuis en Jet Manrho, pleiten er in deze **Boekman** voor om het genieten van kunst ook voor kinderen een doel op zich te laten zijn, los van welke morele of educatieve doelstelling dan ook. Na afloop van Mozarts **Don Giovanni** wordt bij de uitgang toch ook niet getest of u er emotioneel of cognitief op vooruit bent gegaan? Op deze en vele andere kwesties wordt in de diverse essays, columns en interviews in deze **Boekman** over Kind en kunst nader ingegaan. Het aanbod voor dit themanummer was zo groot dat de redactie een deel van de kopij op de website www.boekman.nl heeft geplaatst. We nodigen u van harte uit daar nog verder te lezen!

5